

2016Z07291

Vragen van de leden **Voordewind** (ChristenUnie) en **Gesthuizen** (SP) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *subsidie voor ontwikkelingsprojecten van Heineken in Afrika* (ingezonden 11 april 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met de uitzending van de documentaire «Hollandse Handel»¹ over de activiteiten van Heineken in Ethiopië en met het boek «Heineken in Afrika» van Olivier van Beemen, waaruit blijkt dat de Nederlandse overheid subsidie verleent aan projecten ten behoeve van Heineken in verscheidene Afrikaanse landen, waaronder Ethiopië?

Vraag 2

Klopt het dat de Nederlandse overheid ruim 1 miljoen euro subsidie heeft gegeven aan een project in Ethiopië en sinds 2009 6 miljoen euro aan Heineken heeft verstrekt voor ontwikkelingsprojecten, terwijl in 2015 de nettowinst van Heineken ruim 2 miljard euro was?

Klopt het dat Heineken zelf heeft toegegeven dat het ook zonder de subsidie van 1 miljoen euro in Ethiopië dezelfde investeringen zou hebben gedaan? Wat is uw reactie op deze constatering, ook in het licht van het rapport van de Algemene Rekenkamer², waaruit blijkt dat er onvoldoende hard bewijs is voor de waarde van de inzet van het bedrijfsleven? Deelt u de mening dat het ontwikkelingsgeld op andere manieren effectiever kan worden ingezet voor armoedebestrijding? Is de additionaliteit een voorwaarde? Vindt u dat Heineken de subsidie moet terugbetalen?

Vraag 3

Uit welk onderzoek blijkt dat in Ethiopië 15.000 boeren en in Burundi 18.000 boeren worden geholpen door Heineken? Wat houdt deze hulp in en hoe wordt de ontwikkelingsrelevantie gemeten?

¹ ZEMBLA, 23 maart 2016

² http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Onderzoeksrapporten/Introducties/2016/03/Monitoring_beleid_voor_ontwikkelingssamenwerking_het_financieringskanaal_bedrijfsleven

Vraag 4

Wat vindt u van het feit dat de Ethiopische boeren die voor Heineken werken contractueel alleen gerst aan Heineken mogen leveren? Past dit exclusieve bedrijfsbelang bij het verstrekken van ontwikkelingsgeld, gericht op armoedebestrijding?

Vraag 5

Wat is uw reactie op de ontslagen bij de aangekochte brouwerij in Ethiopië vanwege efficiencyredenen, terwijl Heineken na de overname heeft beloofd alle banen te handhaven?

Deelt u de mening dat ontwikkelingsgeld bedoeld is voor banengroei en niet voor een daling van werkgelegenheid?

Vraag 6

Klopt de bevinding in het boek «Heineken in Afrika» dat Heineken betrokken is bij belastingontwijking, door via dochterbedrijf Ibecor minder winstbelasting in Afrika te betalen, ten koste van lokale ondernemingen?³ Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Wat is uw reactie op de bevindingen van Olivier van Beemen en Henk Knipscheer (coördinator van Eucord), waaruit blijkt dat landbouwprojecten die (deels) door Nederland zijn gesubsidieerd in geen enkel land op eigen benen staan en dat projecten al snel kunnen instorten bij schommelingen van graanprijzen op de wereldmarkt?

Vraag 8

Klopt het dat Heineken veel drinkwater onttrekt aan de schaarse drinkwatervoorziening in Ethiopië voor de productie in de brouwerij? Zo ja, is dit een verantwoorde toepassing van schaars drinkwater?

Vraag 9

Wat vindt u van het feit dat de Nederlandse overheid een grote financiële bijdrage heeft geleverd aan het stimuleren van het drinken van alcohol door Ethiopiërs? Vindt u dit een verantwoorde toepassing van ontwikkelingsgeld?

³ <http://www.nrc.nl/nieuws/2015/11/06/de-mysterieuze-belgische-dochter-van-heineken>